

ΔΥΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΙ ΑΧΡΙΔΩΝ \*  
(ΠΡΩΤΗΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗΣ)

ΕΝ ΤΥΒΙΓΓΗ  
ΠΑΡΑ ΜΑΡΤΙΝΩ, ΤΩ, ΚΡΟΥΣΙΩ,  
ΓΑΒΡΙΗΛ (1587) ΚΑΙ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (1599)  
ΚΑΙ Ο ΣΥΝ ΑΥΤΟΙΣ  
ΠΕΛΑΓΟΝΙΑΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ  
ΤΑ ΚΑΤ' ΑΥΤΟΥΣ  
ΚΑΤ' ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΙΓΡΑΦΑ

Ε'.

*Κρουσίου συζητήσεις και κρίσεις.  
'Απολογητική (1599).*

§ 27. 'Εν φύλλῳ ὁμοίου χάρτου τοῦ ὑπ' ὄψιν μου Mh 466 κώδικος, ἀπεσπασμένῳ (;) μηδεμίαν σελίδωσιν φέροντι ἢ μόνον χρονολογίαν (1599), ὅπερ ἀνευρῶν μεταξὺ ἄλλων βιβλίων ἐξ ἀγορᾶς ἐν ΚΠόλει ἀπέστειλα δῶρον τῇ Βιβλιοθήκῃ, φέρονται ἰδίᾳ χειρὶ τοῦ Κρουσίου ἐν συμπεράσματι αἱ περὶ θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν συζητήσεις καὶ κρίσεις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν παρ' αὐτῷ φιλοξενηθέντων, τοῦ τε 'Αθανασίου καὶ τοῦ Πελαγονίας καὶ Περγλέαπου 'Ιερεμίου καὶ δὴ κατ' ἄρθρα, ὡς ἐξῆς :

Παρατίθημι τὸ λατινιστὶ κείμενον, καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν μετάφρασιν αὐτοῦ ἐπιτήδες, ὡς καὶ φωτογραφίας. Εἶναι εὖρημα ἄγαν πολῦτιμον προερχόμενον ἐξ 'Ιερουσαλήμ, ὡς ὑποπιτεύω<sup>1</sup>.

§ 28. Maii 29. ago magnas gr[at]ias Rectori et Senatuii quod 3 fl[ore]nos meis 2 Graecis dederint: praesertim, quod in mei gr[at]iam, cum illi non habeant l[ite]ras συστατικὰς et suspecti es[se] possent (:.).

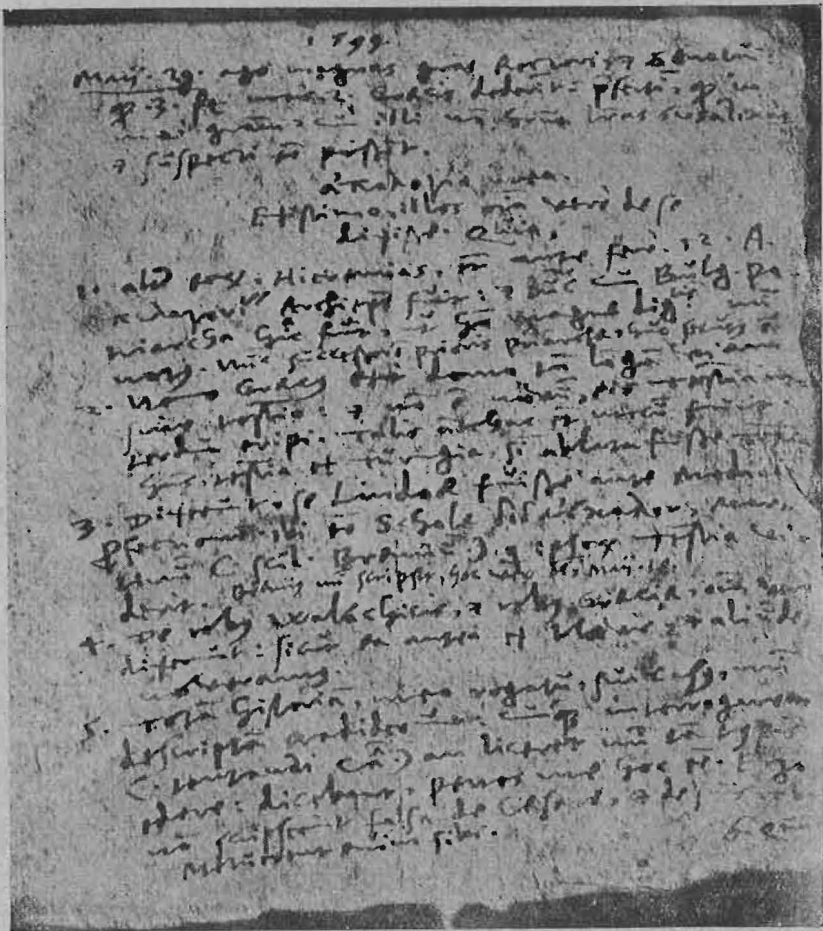
*'Απολογία mea :*

Existimo, illos o[mn]ia verè de se dixisse, Quia,  
1. alter eorum, Hieremias et[iam] ante ferè 12 A[nnos] Πε-  
λαγονίας Archiep[iscopu]s fuit: et tunc cum Bulg[ar]i:  
patriarcha hic fuit ut homo magnae dig[n]itatis mi[hi]=no-

\* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους σελ. 74.

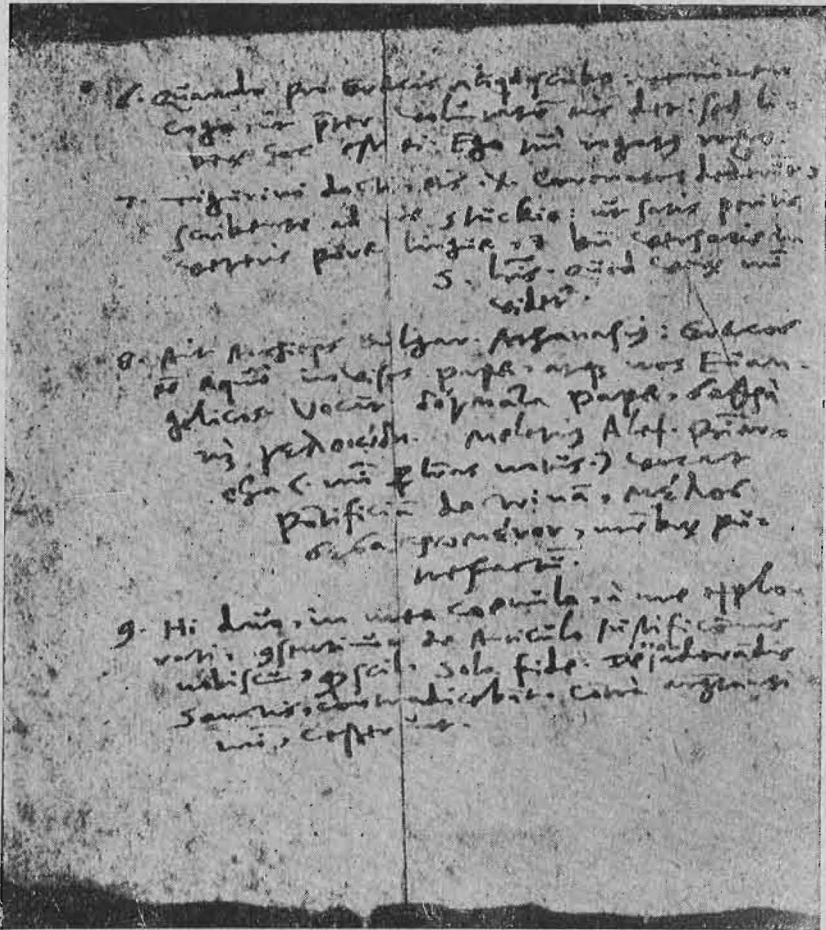
1. Πρβλ: O m o n t, R. E. grecques τ. 10, σ. 66—70 M. C r u s i u s, G. Dousa et Theod. Zygomalas, ἄρθρον, ἐξ οὗ ὁρμηθεὶς ἔγραψα ἐν τῷ ἐπομένῳ τόμῳ τὴν μελέτην μου περὶ Κρουσιανῶν 279—306. \*Ορα: ἐνταῦθα τὴν Βιβλιογραφίαν.

(:.) 'Ανέλυσα τὰς περισσοτέρας τῶν λέξεων.



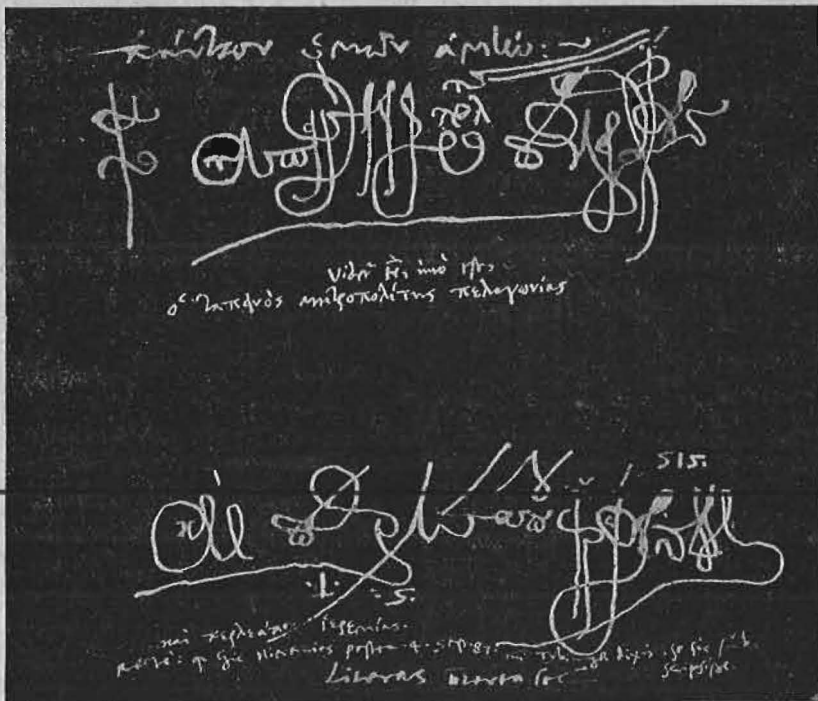
- tus. Nunc successorem prioris patriarchae, huc secutus est<sup>1</sup>
2. Nemo Graecus exit domo tam longuam viam sine testi-  
[moni]o: et non est novum, eis testimonia interdum eri-  
pitalis antehac etiam mecum fuit, h[abe]ns testimonia ex  
Turingia, si[bi] ablata fuisse testimonia.
  3. Dixerunt se Lindos fuisse ante Mediol[anum] p[ro]fecti-  
onem: ibi esse Scholae διδάσκαλοι, Martinum (scil: Bre-  
mium) qui ipsorum testimonia viderit.

1. \*Opa § 23.



4. De rebus Walachicis et rebus Graeciae, omnia verè dixerunt, sicut ea antea ex Novis et aliunde, noveramus.
5. Totam historiam, meo rogatu, sui casus, mihi descriptam crediderunt: cumque interrogarem (tentandi causâ) an liceret mihi eam typis edere: dicebant, penes me hoc esse. Ergo non scripserint falsa de Caesare, et de suis rebus. Metuerent enim sibi
6. Quando pro Graecis aliquid scribo: neminem cogo, ut praeter voluntatem eis det: sed liberum hoc est ei: Ego tantum rogatus rogo.

7. Tigurini docti, eis X coronatos dederunt, scribente ad me Stuckio : ut satis peritis veteris purae linguae, et bene versatis in S(anctis) literis. Quod vero mihi videtur.
8. Ai Archiepiscopus Bulgar. Athanasius: Graecos esse aeq̄ue in visos Papae atque nos Evangelicos. Vocant δόγματα papae σαθρά και γελοιώδη (ούτω). Meletius Alex[andriae] patriarcha (mihi p[er] l[ite]ras notus) vocat pontifician doctrinam, μέλος σεσαρωμένον, membrum putrefactum.
9. Hi=duo, in mea coenula, a me explorati, consentiunt de articulo Justificationis nobiscum, quod scil[icet] sola fide. De non adorandis Sanctis, contradicebant. Contrà argumentanti mihi cesserunt.



‘Ο ταπεινός μητροπολίτης Πελαγονίας και Περλεάπου Ιερεμίας

§ 28α. **Μαΐου 29η.** Μεγάλας ὁμολογῶ χάριτας τῷ τε πρυτάνει καὶ τῇ Συγκλήτῳ, ὅτι τρία φλωρίνια τοῖς ἔμοις δυσὶν Ἑλλήσιν (Γραικοῖς) ἔδωκαν, μάλιστα δὲ ὅτι ἐμοὶ χαρίζομενοι. Διότι ἐκεῖνοι δὲν ἔχουσι συστατικά γράμματα καὶ δυνατόν ἵνα θεωρηθῶσιν ὑποπτοι.

#### Η ΕΜΗ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

Κρίνω ὅτι ὅλα τὰ περὶ ἐαντῶν εἰρημένα εἶναι ἀληθῆ. Διότι,

1) Ὁ ἕτερος αὐτῶν, **Ἰερεμίας**, καὶ πρὸ δώδεκά που ἑτῶν ἀρχιεπίσκοπος Πελαγονίας καὶ μετὰ τοῦ Βουλγάρου πατριάρχου τότε ἐνταῦθα παραγενόμενος καὶ ἀπὸ τοῦ μεγάλου ἀξιωματοῦ ἐμοὶ γνώριμος ἦτο. Καὶ τότε ἠκολούθησεν εἰς τὰ ἐνταῦθα τῷ διαδόχῳ τοῦ πρώην πατριάρχου.

2) Οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἐξερχεται τῆς πατρίδος αὐτοῦ οὕτω μακρὰν ὁδὸν μὴ ἔχων πιστοποιητικὸν (ἐγγράφου ταυτοτήτος) καὶ δὲν εἶναι ἀσύνηθες ἀπ' αὐτῶν ἐνίοτε ἵνα καὶ τὰ ἐγγράφα ἀποσπῶνται. Τοιοῦτός τις καὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παρ' ἐμοὶ ἐγένετο ἐγγράφα μαρτυρικά ἐκ Τυριγγίας ἔχων, ταῦτα ὅμως ἀφαιρεθεῖς (καθ' ὁδόν)

3) Εἶπον ὅτι ἦσαν ἐν Λινδόβῃ (Λινδαβία) πρὸ τῆς εἰς Μεδιόλανον ἀναχωρήσεως αὐτῶν· ὅτι ἐκτὶ εὗρον διδάσκαλον τὸν Μαρτίνον (τὸν Βρέμιον δηλονότι), ὅστις τὰ μισθρικά αὐτῶν εἶδε. (**Τοῦτο ἔγραψέ μοι ὁ Βρέμιος ὅτι εἶναι ἀληθές, τῇ 20 Μαΐου**)<sup>1</sup>.

4) Περὶ τῶν πραγμάτων τῶν Βλαχικῶν καθὼς καὶ περὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος πάντα, εἶπον, ὅτι ἀληθῆ εἶναι. Ὡς ταῦτα πρότερον καὶ ἐκ Νοβῶν<sup>2</sup> καὶ ἄλλοθεν ἐγνωρίσαμεν.

5) Ἐμοῦ διερωτῶντος, ἄπισαν τὴν ἀφήγησιν τῶν αὐτοῖς συμβεβηκότων ἐγγράφον ἐμοὶ κατεπίστευσαν.

Ἐπειδὴ δέ, ἐπιθυμῶ ἵνα δοκιμίσω αὐτοὺς ἠρώτησα ἐὰν θὰ ἦτο ἐμοὶ ἐπιτετραμμένον ἵνα τύποις αὐτὴν ἐκδώσω. τοῦτο ἀπήντησαν, ἐμοὶ ἀπόκειται. Ἄρα τὰ περὶ Καίσαρος καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ πραγμάτων γραφῆ ἡμῖν παραδοθέντα δὲν ἦσαν ψευδῆ· εἰν τὸ πρᾶγμα οὕτως εἶχεν, θὰ ἐφοβοῦντο.

6) Ὅταν δὲ γράφω τι ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, οὐδένα βιάζω (ἀναγκάζω) ἵνα παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ δώσῃ (βοήθειαν) τι· ἀλλ' ἕκαστος

1. Τὰ ἐν παρενθέσει εἶναι ἄλλη μελίγη καὶ λεπτῇ γραφίδι ὑπὸ τοῦ ἰδίου προστεθειμένα.

2. Ad Novas ἢ Novae π. Μουσίου, ἕως τὸ σημ. Ρουσσούκιον κατὰ τὸ Γεωργ. Βεξικόν τοῦ Bischof καὶ Moeller ἐν Gotha. Ἄλλα παρ' ἐμοὶ οὐχ εὗρηται

ἐλευθέρως κατὰ προαίρεσιν τοῦτο πράττει. Ἐγὼ δὲ ἐκλιπαρῶν πλήν εἰμὴ ἐκλιπαρούμενος.

7) *Τιγουρινοί* τινες<sup>1</sup> πεπαιδευμένοι ἄνδρες, ἔδωκαν εἰς αὐτοὺς δέκα κορωνᾶτα, ὡς γράφει μοι ὁ *Στούνκιος*<sup>2</sup> ἅτε εὐρόντες αὐτοὺς ἰκανῶς γνώστας τῆς ἀρχαίας καθαρᾶς γλώσσης καὶ καλῶς περὶ τὰ ἱερὰ γράμματα (ἁγίαν Γραφήν) ἐμπείρους.

8) Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βουλγάρων *Ἀθανάσιος* λέγει: οἱ Ἑλληνες οὐχ ἤττον ἀπεχθῶς διακίευνται πρὸς τὸν πάπαν ἢ πρὸς ἡμᾶς τοὺς Εὐαγγελικούς. Καλοῦσι τὰ τοῦ Πάπα δόγματα σαθρὰ καὶ γελοιώδη. Μελέτιος ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας πατριάρχης (ἔμοι ἐξ ἐπιστολῶν γνωστός) καλεῖ τὴν ποντιφικὴν διδασκαλίαν *μέλος σεσαπρωμένον*.

9) Ἀμφότεροι οὗτοι παρὰ (κατὰ) τὸ δειπνίδιον τὸ παρ' ἐμοὶ δοκιμαζόμενοι ὁμογνωμονοῦσιν ἡμῖν ἐπὶ (περὶ) τοῦ ἄρθρου τῆς δικαίως, ὅτι δῆλα δὴ διὰ μόνης τῆς πίστεως σωζόμεθα. Ἀντέλεγον ὅμως ἐμοὶ λέγοντι ὅτι δὲν πρέπει ἵνα προσκυνῶμεν τοὺς ἁγίους· ἐμοῦ δὲ τοῦτο ἵνα ἀποδείξω ἀποπειρωμένου, ἐπαύσαντο (ἐσίγησαν).

ΣΤ'.

### ΕΓΓΡΑΦΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

1ον

Diarium, τ. IV σ. 12, κ. έ.

15 Febr.

§ 29. Hanc epistolam mihi D. D. Stephanus Gerlachius vesperi attulit.

Dem erwirdigen hochgeleerten|herrn doctori Stephano Gerlachio, Professorn der Hailigen Schriffht bei der Universitet zu Tübingen, meinem freundlichem lieben Schwagern zu handen.

Tübingen.

Erwirdiger hochgeleerter freundlicher lieber Herr Schwager diser tagen sind meinem gnaedigen Fürsten und Herrn volgende Zeitungen zukummen.

«Es geht die sag. der Griechisch Patriarch<sup>1</sup>, so die ver-

1. Tigurum=ἡ Ἑλβετικὴ Ζυρίχη. Tigurinus=Παρὰ Στραβ., 293.. Ἐλουήττοι .. μάλιστα δὲ αὐτῶν *Τιγουρινοί*...

1. Ἐν τῇ φερέται: aus Rom 6 Febr: De Gabriele Achridensi Patriarcha». Εὐτυχῶς διασαφεῖται τὸ πρᾶγμα ὅτι πρόκειται οὐχὶ περὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἀλλὰ περὶ τοῦ *αὐτοκαλουμένου* πατριάρχου, τοῦ Ἀρχιδῶν *Γαβριήλ*.

schinetag allhie (Romae) ankummen, hatte bein bapst an umb für derliche Briene an König von Frankreich, das dieselbig Mait [=Majestät] mit fauerbrieüen ime dem Patriarchen, beim Ottomanno verhilfflich sein wolle, umb restitution seiner Kirchen, Und solle gemelter Patriarch auch um das Kardinalat angesucht haben: mit nicht kleiner verwunderung des bapsts».

Begaert demnach mein gnaediger Fürst und Herzog Ludwig gnaedig an Euch und Dominum Crusium ob ier deshalben bericht wissen zu thum: Wer diser Patriarch, warum er von seinem Patriarchat verstossen. Und im fall ier nicht hetten: ob ier grifflicher weise desshalben von jemans einen gruntlichen bericht bekommen mochtet. Sollte aus gnaedigem befelen hochgedachts meines gnaedigen Fürsten und Herrn ich euch mit[=nicht] verhalten<sup>1</sup>. Hiemit euch sambt eurer gantzen haushaltung in den gnaedigen schutz dess Allmaechtigen befellgend. Und bitt freundlich Dominum Crusium von meinetwaegen officiose zu grüssen.

Datum, Stutgt den 13 Febr. anno [15] 88

E. E. Dienstwilliger Schwager  
Lucas Osiander

2ov

16 Febru. rogatu Gerlachii copiose ad utrumque postulatum respondi, fere germanice D. D. Osiandro scribens. Summa est.

1) Gabriel hic, patriarcha Achridarum, seu prima Justinianae est quam sic honoris causa vocavit Justinianus imp. quia sua patria esset: sicut civitatem Cypri, patriam uxoris suae Theodoraе, secundam Justinianam vocavit<sup>2</sup>, etiam Achridis patriarchatum instituit, ut legitur 131 Constitut. in novellis Graecis ejus sita est loco alto, infra habens lacum Lychnitidem. At orientem sita est Thessalonica; ad

1. = μὴ ἀποκρύπτειν. Γλῶσσα καὶ ὀρθογραφία τῶν χρόνων.

2. Γράφει ὁ Γεραλάχιος ὅτι ἀναφέρεται παρὰ Νικηφόρου Καλλιστῆ (Ἐκκλ. Ἱστ.).

occasionem Epidamnus, seu Dyrrhachium. Ipsa est m[et]ropolis Bulgariae.

2) Gabrielis antecessor Theodulus<sup>1</sup> propter malefacta sua (sicut habeo Graece ejus καθαίρεσιν ÷ dejectionem) depositus anno 1584 in Synodo Constantinopoli magna fuit, circa principia illius anni: et ei subsitutus hic Gabriel. Ille purpuratos Turciae adiit: se restitui petens, 16 millia ducatorum promittens. Jam si Gabriel sedem retinere vult, cogitur eam summam repraesentare, Ideo orbem terrae circumerat colligens: habens graecum Diploma a 3 patriarchis Constantinopolit: Theolepto, Alexandr: Sylvestro et Antioch: Joachimo subscriptum et a 31 metropolitibus et episcopis<sup>2</sup> sicut id Diploma mihi descripsi quod dirigitur ad quorum Reges et principes, episcopos et abbates Cristianos, ut ipsi succurant. Ergo mirum non est, si Papam et Gallum adeat. Etsi in discessu ex ipso intellexerim, e Venetiis eum recta domum rediturum.

Subscripsit Gerlachius huius responso et id mittit Osandro [Lucas].

17 Febru. Mihi Campiduno rescribit Raimundus Dornius τὸν Φιλαδελφείας Venetias rediisse. Se, si quid vulgaris graeci libelli e Venetiis per suum ibi procuratorem (Factorem) acceperit, mihi misurum.

### 3ον

§ 30. **Γαβριήλ** ἔλεω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας, Σερβίας Ἀλβανίας Μολδοβλαχίας, Οὐγκροβλαχίας καὶ τῶν λοιπῶν.

Πανιερώτατε ὑποπολίτα Μονεμβασίας καὶ ὑπέροτιμε, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ συλλειτουργέ, κύριε

1. Ἀναφέρεται παρὰ Gelzer. Patriarcat v. Achrida σ. 26 κατὰ παραπομπὴν εἰς τὸν Murawieff οὗ τὸ ἔργον ἐμοὶ γε ἀγνωστον. Ἄγνωστος ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἀμασείας *Ἀνθίμου ὁ Θεόδουλος*.

2. Ὅρα καὶ ἐν Annales Suevici, II σ. 802—ἐνθα καὶ αὐτῶν τῶν μητροπολιτῶν αἱ ὑπογραφαί, ἃς ὁ Legrand παρέλιπεν ἵνα δημοσιεύσῃ ἐν τῇ R. d. Etudes Grecques 1891—ἀνεδημοσίευσεν δὲ ὁ Ζερλέντης εἰς τὰ «περὶ Ἑλλήνων Σημειώματα τοῦ Κρουσίου σ. 22. ὡς εἶπον ἀνατέρω. Campidunum καὶ Cambodunum τὸ σημ. Kempten, ἐν τῇ Βαυαρίᾳ ἐπὶ τοῦ Ἰλλέρου.



**Μακάριε.** χάρις εἴη σου τῇ ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ καὶ ἔλεος ἀπὸ Θεοῦ. Γνωστὸν ἔστω σοι φίλτατε, καὶ παρ' ἡμῶν τῶν πάλαι γνωστῶν ποῖος εἰμί, ὁ ποτὲ Ἱεροδιάκονος ἐν Πελοποννήσῳ μετὰ τοῦ Χριστιανουπόλεως κῦρ **Σωφρονίου**, ὅταν εἴχατε σκάνδαλα διὰ τὴν Ἐπισκοπὴν **Ἀνδροῦσαν** <sup>1</sup> καὶ ἐχειροτόνισεν ἡ σὴ ἱερότης τὸν κῦρ **Παρθένιον** Ἐπίσκοπον Ἀνδρούσης· οἶδας καλῶς καὶ τὸν ἐν Κυρίῳ γλυκύτατον χαιρετισμὸν τῇ σῇ ἱερότητι κομίζω, καὶ πάντα τῇ φιλιότητι σου συνοδίᾳ ἀκουστὸν μοι ἐγένετο ὁ θάνατος τοῦ φιλιότατου μου ἀδελφοῦ κυρίου Θεοδωράκι καὶ οὐ μικρὸν ἔλυπηθήην. Ὅμως φίλτατε γίνωσκε καὶ περὶ ἡμῶν, ὅτι ἔχομεν εἰς Ρώμην τανῦν **ὡς δύο μῆνας** καὶ ἐδεξιώσατο ἡμᾶς ὁ ἀγιώτατος ἄκρος ἀρχιερεὺς καλῶς καὶ εἶμαι εἰς πολλοὺς λογισμοὺς, τὸ μὲν, ὅτι νὰ μείνω ἐν τῇ πρεσβυτέρῳ Ρώμῃ, τὸ δ' ἄλλο, ὅτι ἐνθυμοῦμαι καὶ τὴν ἐπαρχίαν ἡμῶν, τοὺς ἀδελφούς καὶ φίλους καὶ τὸ τρίτον, φίλτατε, δειλιῶμεν τοὺς ἀσεβεῖς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ὡς ἐπίστασαι ποτέ, ἀλλὰ τὰ νῦν κύνες ἄγριοι καθ' ἡμῶν. Ὅμως, φίλτατε, πρὸς τὴν σὴν πανιερότητα ἔρχεται ὁ ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Πελαγονίας καὶ Περλεάπου, ὁ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς κῦρ **Ἱερεμίας** καὶ διὰ τῆς ἡμετέρας ἀγάπης δέξαι αὐτὸν καὶ σύνδραμε, ὅτι ὑπάρχει πολλὰ πτωχός, καὶ πόθεν ἔχεις φίλους διὰ τιμίου σου γραμματος, βοήθει αὐτόν. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸ παρόν, γράψον ἡμῶν φίλτατε, ἵνα γνῶμεν περὶ νῆς εὐεξίας σου· τὸν αὐτόθι ὀσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κῦρ **Δανιήλ**, εὐχόμαι, καὶ τὸν ἐν Κυρίῳ ἀσπασμὸν κομίζω. Ἀκούγω τὰς καλὰς αὐτοῦ ἀριστείας καὶ χαίρομεν. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μετὰ τῆς σῆς πανιερότητος βίῳ παντί, ἔρωσο φίλτατε, καὶ μέγα χαιρε· Φεβρουαρίου ιε,

Ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ, Ἰνδικτ. αῆς [1588]

Τῷ Πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Μονεμβασίας τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ κυρίῳ **Μακαρίῳ**, τιμῶς ἐγχειρισθείη.

1. Περὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης μεταξὺ τῶν *δύο* μητροπόλεων διὰ τὴν ἐπισκοπὴν Ἀνδρούσης ὄρα νῦν τὸ ἐν V τόμῳ (σελ. 175—177 τῆς Συλλογῆς Miklosich—Müller: Acta et Diplom. δημοσιευόμενον *σιγίλλιον* τοῦ ἀπὸ Καισαρείας Μητροφάνους κερχονισμένον τῇ 17ῃ Ἰουλίου τοῦ 1570. Ὁ μακαρίτης Ζερλέντης ἐν *Γρηγορίου Παλαμᾶ* τ. Β', (1918) ἀναφέρει τοῦτο καὶ τὰς πηγὰς ἀνακοινοῦται.

4ον

(Ἐν δὲ τῇ 251 σ. τοῦ αὐτοῦ τόμου) ἀπήνησα τάδε.

§ 31. Ἐν τῇ μετὰ **Λεοντίου τοῦ Κυπρίου** συναναστροφῇ καὶ ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀνακοινώσεσιν· ὁ Κρούσιος σημειοῦται καὶ περὶ τοῦ Ἀχριδῶν ταῦτα μόνον :

» Ait [ὁ Λεόντιος] Achridarum Archiepiscopum Γαβριῆλον » (qui ante 2 r)2 annos Tybingae nobiscum fuisse notus est) ad » paratum defecisse. Alium nunc pro eo ἀρχιεπισκοπεῖν».

Ὁ Λεόντιος ἀπεχωρίσθη τοῦ Γαβριῆλ ἐν Βιέννῃ διότι ἔγνω αὐτὸν ἔξοκειλάντα καὶ παρητήσατο τῆς συνοδοιοπορίας.

5ον

Diarium IV σ. 10, 24 κ. ε.

§ 32. Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Φιλαδελφείας ἀρχιεπισκότῳ κῶ **Γαβριῆλ** τῆς ἐν Βενετία ἑλληνικῆς ἐκκλησίας σεβασμίῳ προεστῶτι, κῶ ἑαυτοῦ ἐντιμοτάτῳ.

εἰς **Βενετίαν** Χαίρειν ἐν ΧϞ ἸϚ.

Ἐγραψα, θεοφιλέστατε κε ἀρχιεπίσκοπε, πέρουσι πρὸς τε τὴν εὐσέβειάν σου, καὶ τὸν ἱατρὸν Ἰωάννην ( ), ὡς ἐκεκελεύεις, εἰς Κρήτην ἀποδημήσων. Ἐπανήλθες, ὡς ἀκούω εἰς Βενετίαν· ἀλλ' οὐδαμῶς ἀμοιβῆς πρὸς τὰ γεγραμμένα τεύχηκα ἔω; νῦν Γράφω πάλιν: δεόμενος ἔμοι πεμφθῆναι βιβλιάριον α') ἐν κοινῇ γλώστῃ, τὸ περὶ Κυριακοῦ πάθους, ὃ τυπωθῆναι λέγεται παρ' ὑμῖν, ἢ ἄλλο τι καλὸν τῆς κοινῆς γλώττης.

β') Τί περὶ τοῦ ἁγιοτάτου κυ Ἰερεμίου ἔχεις; τί περὶ τοῦ σοφοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Μελετίου; τί περὶ τοῦ κυρίου Μαργουνίου γράφειν ἀξίωσον.

γ.) Ἄρα τὸ νοηγοριαν ἢ καλανδάριον ἐν Κρήτῃ ὑπεδέχθη;

Ἐγένετο ἐνταῦθοι—ὁ μακαριώτατος Ἀχρειδῶν μετὰ πλείονος » ἀγαθῆς συνοδείας· ᾧ ἡμεῖς οἱ ταπεινοί, οὐκ ἰσχύσαμεν τοσαῦτα » εἰς τιμὴν καὶ ὠφέλειαν ὑπηρετήσαι, ὅσον ἠθελήσαμεν, διὰ τὸ » χალεπὸν τῶν νυκτῶν καιρῶν. Ποῦ ἔστι νῦν ὁ γενναιότατος ἐκεῖνος; » **Εὐχόμαι αὐτῷ πᾶν ἀγαθὸν ἐκ ΧϚ καὶ γράμματα ἐξ αὐτοῦ ποθῶ**

Ἐρρώσθω ἡ θεοσέβειά σου καὶ με ἀποκρίσεως πρὸς τὰμὰ γράμματα ἀξιωσάτω· ἢ ἐνθυμηθῆσομαι αὐτὰ καὶ τὴν μου φιλοπονίαν τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οἳ πολλὰκις ἐπιξενοῦνται μοι, καὶ πειρῶνται

βοηθείας τῆς ἐνδεχομένης, μάταιον ὄχλον εἶναι

Ἀπὸ Τυβίγγης τῇ δ' Φεβρουαρίου τοῦ **αφη'**

ὁ διηνεκῆς ὑπὲρ τῆς σου εὐσεβείας

προσβευτῆς πρὸς Χ[ριστὸν] εὐχόμενος

**Κρούσιος.**

Ὅ,τι ἂν γράψης, ἀκινδύνως γράψεις· οὐδὲν δημοσιεύσω (μὴ αὐθιγῆτι) παρὰ τὸ σὸν θέλημα.

Inclusi epistolam á M. L. Engelhartum qui è Stuttgardia ad ilium suum M. Philippum Venetias mittat. Qui mihi 12 Febrú: respondet, se misissse. <sup>1</sup>

Ὁ Κρούσιος μετ' ὀλίγας σελίδας (τῇ 24ῃ) σημειοῦται πρὸ διευκρίνησιν τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐπιστολῇ τάδε:

28 M a r t. Epistolam Graecam accepi è Venetiis per Stuttgardiam procurutam ei M. Philippo Engelhardi Venetiis, á D. Gabriele τοῦ Φιλαδέλφειας. Ait, Meletium time (qui antea in Aegypto erat). Constantinopoli vivere. De Gabriele Achridarum archiepiscopo sic scribit: «ὁ δὲ κάκιστ' ἀπολούμενος Ἀχρειδῶν, ὃν ὑμεῖς διὰ θαύματος εἶχετε, πρὸς τὸν τῆς Ρώμης παραγενόμενος, καὶ τοῖς ἐκείνου πεισθεῖς, τὰ μάλιστα τσατεύεται· ὅς γε εἰ ἐκεῖσε παραμνεῖ, οὐκ οἶδα».

De D. Hieremia se nihil scire ait: nisi quod et ipse Constantinopoli vivat. Tuae humanitatis erga Graecos non sumus (inquit) immemores.

Datae Febru: 29.

Cartulam 4 foliorum κοινῆς γλώττης misit, Colloquium hominis et mortis—[ἔπεμψα τῷ μακαρίτῃ Legrand περιγραφῆν].

Diarium. IV σ. 36—38.

§ 33. Τῷ θεοφιλεστάτῳ Φιλαδέλφειας ἀρχιεπισκόπῳ τὴν ἐν Βενετία ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν διοικοῦντι τῷ κ<sup>ω</sup> **Γαβριήλ** κυρίῳ ἑαυτοῦ αἰδεσιμωτάτῳ.

Εἰς **Βενετίαν**

Τῷ αἰδεσιμωτάτῳ Φιλοδελφείας καὶ τῆς τῶν Ἑνετίσιν Ἑλλήνων Ἐκκλησίας ἐπισκόπῳ κ<sup>ω</sup> **Γαβριήλῳ**

Χαίρειν ἐν Χριστῷ

Ἐδεξάμην τὴν σὴν, τῇ κ<sup>θ</sup> Φεβρουαρίου γραφεῖσαν τῇ κ<sup>η</sup> Μαρ-

1. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τὴν ὑπαρξίν ἐμνημόνευσα ἐν τῇ R. E. Grecques, 1898, σ. 785.

τίου, Χαίρω ἀκούων τοὺς ἀμφὶ τοὺς τιμωτάτους Ἰερουσαλήμ καὶ Μελέτιον, νυνὶ τῇ Κωνσταντίνου πάλιν ἐνδημεῖν καὶ πᾶν αὐτοῖς ἀγαθὸν θεόθεν εὐχομαι. *Τῇ δὲ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἐν μὲν Τυβίγγῃ ὑποκρίσει, ἔν δὲ Ρώμῃ ἀποστάσει δυσχεραίνομεν λαν, εἰ καὶ εἰσι τῶν ὧδε, οὐ οὐ πᾶν τῷ ἀνθρώπῳ ἐπίστευον. Οὐ γὰρ πάμπαν ἀξὺ ἔστι νετοὶ οἱ Γερμανοί, Γράφειν ἀξιοίη τὸ σὸν ἀξίωμα α) εἴτι τέως ἄλλο περὶ αὐτοῦ ἔγνω (·.)*

Πέμπω ἐνταῦθα ἀπόκρισιν πρὸς τὸν τίμιον κύριον Μαργούνιον, σφόδρα μου ἐν τῷ σοφῷ αὐτοῦ γράμματι δεηθέντος ἦν αἰδημόνως παρικαλῶ, αὐτῷ διαπέμποις β) καὶ εἴτε ἀναπέμψαι ἀξιώσει πρὸς ἐμὲ διὰ σοῦ μὴ βαρυνθείης, ἐμοὶ εἰς Τύβιγγαν διαπέμψαι, δυνήση δ' αὐτὸ οὐ χαλεπῶς διὰ τινος τῶν γερμανικῶν πραγματευτῶν, τῶν ἐν τῷ ἀλεμανικῷ Ἐνετίησιν ἐμπορίῳ εὐρισκομένων ἐκ πόλεως Λύγουστης, ἢ Οὐλμης. Ἐκεῖνη μὲν τριήμερον ὁδόν, αὕτη δὲ ἡμισυ ταύτης ἀπ' ἐμοῦ διέχει. Καὶ δυνήσεται σοι ὁ τοῦτο τὸ γράμμα ἐπιδοῦς, δεῖξαι πραγματευτὰς αὐγουσταίους, ἑαυτῷ συγγενεῖς ὄντας δι' ὧν δυνήση γράμματα καὶ πράγματα πρὸς με πέμψαι καὶ γὰρ αὐτοῖς δώσω ἢ τοῖς γραμματόφοροις αὐτῶν τὸν μισθόν.

Ὅνομα δὲ ἐστὶ τῷ νέῳ τούτῳ, *Ἰωάννης Ἰάκωβος Οὐγων*: νέος ἐνάρετος, σωφρονέστατος εὐσεβής, ἰατρικῆς σπουδαστής, ὅς ἐπὶ ταύτῃ διατρίψει ἐν Παταυίῳ, γ) φιλανθρώπως ἐμβλέπειν αὐτῷ ὡς προσηνέστατος Ἑλλην ἀξιοίης· οὐκ ἐπαχθῆς ἔσται οὐδαμῶς. Συμφέροι δ' ἂν μετὰ ταῦτα, ὅσάκις ἂν με πρὸς με πέμψαις τι, λατινιστὶ ἐπιθεῖναι δ) ἐπιγραφὴν οὕτω πως :

M. Martino Crusic, Tubingensis Academiae in Wittembergico Ducatu, Graeco et Latino professori. Λατινικὴν φημί διὰ τὸν πολὺν ἀνθρώπον, ἀγνοοῦντα τὴν ἑλλάδα γλῶσσαν. Ναὶ μὴν καὶ ἄλλος τις ἐνίοτε ὁρῶν ἑλληνικῶς ἐπιγραφεῖσαν ἐπιστολήν, θαυμίζει τι ἔνεστι καὶ ἀρπαίζει, οὐκ ἀποστέλλων πρὸς ἐμὲ ε) ὀλίγας σελίδας κοινῆς γλώσσης ἐπεμψας: ἐγὼ δ' εὐχόμην ἂν μείζονα βιβλόν. Ἐρρωσο, θεοφιλέστατε κύριε καὶ ἀντεπιστέλλειν ἀξίωσον. Ἐκ Τυβίγγης, τῇ *κη* Ἀπριλίου *αφπῆ*.

Ὁ τὴν ὑπεροχὴν Σου τιμῶν

*Μαρτίνος Κρούσιος<sup>1</sup>*.

·. Πρὸβλ: τὰ ὑπὸ ἡμερ. 28 Μαρτίου σημειούμενα, καὶ διὰ τὴν ἐπιστολήν τοῦ Φιλαδελφείας ἀνωτέρω.

1. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης μνεῖα ἐγένετο ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῇ R. des E. Grec 1898 σ. 285, ὡς καὶ τῆς προηγουμένης. Εὐτύχημα ὅτι καὶ μετὰ ὑπερτριαντηκίαν δημοσιεύονται.

Πολλάκις πολλά ἤτησα λιπαρῶς ἐν ταῖς προτέραις ἐπιστολαῖς ἀκίνδυνα χαρισθῆναι μοι παρὰ τῆς φιλευσεβείας σου ἀλλὰ τὰ πλείω σιγῇ, ἔτι καὶ νῦν παρῆλθες. Λυποῦμαι οὐκ ὀλίγον.

Ὁ Κρούσιος ἀμέσως τῇ ἐπιούσῃ ἐν τῷ **Ἡμερολόγιῳ** αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν ἐγγράφει λατινιστί, 29 April. Trad di prae-  
 » cedentes I[iter]as ipsi Joanni Jacobo Hugoni: dans etiam  
 » memoriale: ut mihi conciliet doctum Graecum Patavii. et quot  
 » ibi studeant ut mihi comparet **Ἱμπέριον καὶ Μαργαρόναν**:  
 » Tempia Graecorum per Italiam, et doctos Graecos annotet.  
 Ἐν τῷ περισελιδίῳ σημειοῦται «abūt Hugo hinc April 30» ἦτοι τῇ ἐπιούσῃ τοῦ ἄνω σημειώματος καὶ τῇ μετεπιούσῃ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ἐπιστολῆς].

**Νέον Κουρί**  
 Θεσσαλονίκης

**Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ**  
 Διδάσκαλος τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας